

MONTENEGRO

BAR 55+

BAR

Sa godinama naučimo da cijenimo određena iskustva koja nam ranije nijesu bila važna. Više držimo do komfora i praktičnosti i mnogo racionalnije pravimo izvore kada je u pitanju izbor destinacije za odmor. Postaju nam važni raznovrsnost turističke ponude, njena dostupnost i kvalitet. Sve više brinemo

o zdravlju pa se klima, kuhinja i mogućnost rekreativne često nalaze među prioritetima. Senzibilnost za suptilne vrijednosti, koja dolazi sa životnim iskustvom, otvara mogućnost da se već vidjena mjesta dožive u novom svjetlu, bogatije, sadržajnije i dublje.

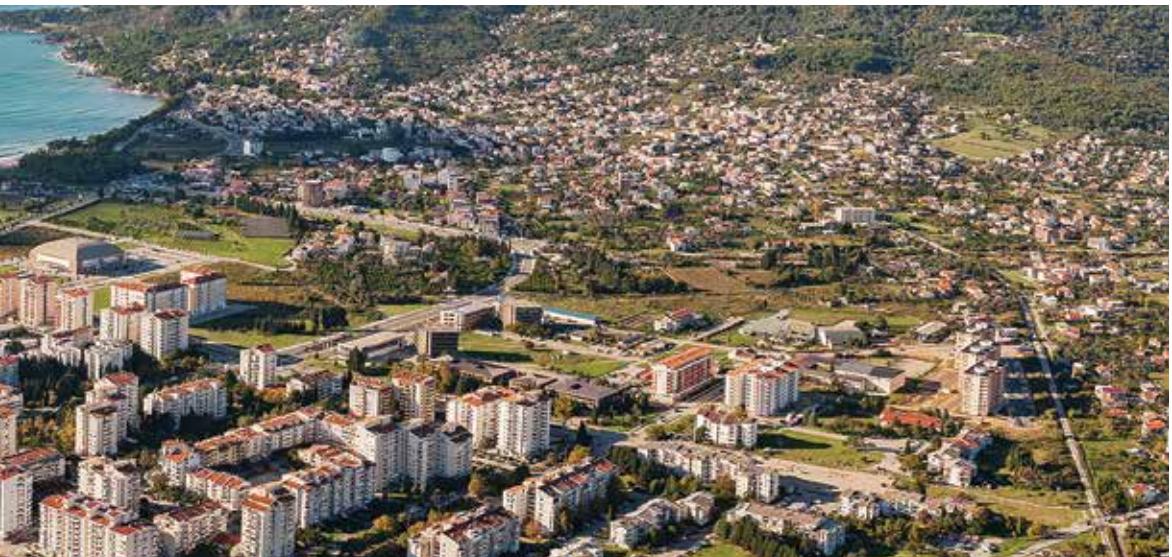

Za one koji teže potpunom predahu i rekreatiji tijela i duha, za avanturiste koji žele uzbudljiv, aktivan odmor, ali i za osobe koje uživaju u kulturnoj ponudi ili su skloniji duhovnim sadržajima - ili od svega toga po malo - Bar nudi brojne i atraktivne mogućnosti. Osjetite nježnu toplinu mediteranskog sunca na zalasku na nekoj od barskih plaža, doživite barsku riviju sa zi-

dina Starog Bara, posjetite crkve na Skadarskom jezeru, prošetajte kroz stoljetne kestenove šume, degustirajte crnogorsko vino...

Iznajmite biciklo ili kajak ili jednostavno prošetajte do Stare masline i u tišini meditirajte pred njenom stoljetnom krošnjom. Za onoga ko zna što su prave, trajne vrijednosti turističkog iskustva, Bar je idealna destinacija.

Bar je jedinstven po mnogo čemu. To nije tipičan primorski grad, sa starim jezgrom i tjesnim ulicama. Naprotiv, Bar je novi, moderan grad sa savremenom infrastrukturom. Uz to, on se nalazi na samoj obali, pa su gradske plaže i šetačke promenade uz more u neposrednoj blizini svih gradskih sadržaja – servisnih, transportnih, kulturnih i sportskih - što ga čini posebno komforним za boravak.

Druga specifičnost grada su njegova dva lica – planinski vijenci sa sjeverne strane grada razdvajaju njegove podjednako atraktivne obale, morsku i jezersku. Time posjeta Baru postaje susret sa dva potpuno različita prirodna ambijenta.

Bar se izdvaja i po blagoj klimi, izuzetno povoljnoj za zdravlje ljudi. To je posebno uočljivo tokom jeseni i zime, kada su prosječne tempera-

ture neuobičajeno visoke a vazduh svjež, suv i čist pa je subjektivni osjećaj toplosti još izraženiji. Zato je Bar privlačan tokom cijele godine - u njega možete pobjeći od hladnoće, kiše, snijega, vlage i sjevernog vjetra - on je oaza sa umjerenom i ugodnom klimom tokom cijele godine. I usred zime, imate utisak da u Baru već miriše proljeće.

Bar je saobraćajno dobro povezan magistralnim putevima sa Podgoricom i gradovima duž primorja. Oba crnogorska aerodroma su relativno blizu a željeznička pruga ga umrežava sa unutrašnjošću Balkanskog poluostrva. Bar je i trajektna luka, tako da je jednostavno stići i sa italijanske obale Jadrana.

1

KULTURNO NASLJEĐE

Iako je grad nov, njegova istorija je duga i dramatična. Urbani i administrativni centar je vjekovima egzistirao kao naselje na sasvim drugom mjestu – u Starom Baru, utvrđenom na istaknutoj stijeni pod obroncima Rumije, koja mu je pružala prirodnu zaštitu.

Kao centar ove oblasti, Bar je uvek bio interesantan osvajačima

pa su se u njemu, tokom vjekova smjenjivale vlasti Vizantije, srednjevjekovne srpske države, Venecije i Otomanske imperije.

Sa prolaskom stalne ratne opasnosti Stari Bar je izgubio značaj i otvorio vrata nastanku novog grada u širokom polju uz obalu – današnjeg modernog Bara.

PRIČA O VLADIMIRU I KOSARI

Neformalni zaštitnik Bara i važna ličnost u tradiciji ovog kraja je Sveti Jovan Vladimir, za kojeg se veže legenda opisana u Barskom ljetopisu, čuvenoj hronici slovenskog juga iz 12. vijeka. Legenda govori o ljubavi mladog Kneza Vladimira

(980 - 1016) i Kosare, makedonske princeze.

Kada je Vladimir dopao u ropstvo caru Samuilu 997. godine u njega se zaljubljuje careva čerka, koja ga je oslobođila. Ubrzo se vjenčavaju i nastanjuju u dvorcu, u blizini manastira Prečista krajinska na Ska-

2

STARI BAR

Današnji Stari Bar je spomenik vjekovnim smjenama civilizacija i kultura: kulturni slojevi vidljivi su na njegovim masivnim zidinama i ostacima arhitekture. Brojne crkve i palate, neke obnovljene, neke u ruševinama svjedoče o nekadašnjem životu grada.

Rekonstruisane zgrade hamama, barutane, sat kule približavaju nam nekadašnji način života u zidinama grada. Tu je i jedinstven spomenik – akvadukt – koji je nekad grad snabdijevao vodom. Sve ih nadvisuje citadela, utvrđena odbrambena kula sa koje se pruža fantastičan pogled na okruženje.

Stari Bar danas ima novu namjenu, kao turistička atrakcija i pozornica kulturnih aktivnosti.

darskom jezeru. Nedugo zatim, Vladimir biva prevaren od strane Vladislava, Samuilovog nasljednika i pogubljen u Prespi. Drveni krst koji je Knez Vladimir imao u rukama kada je ubijen i danas se čuva u Baru.

Stari Bar, ima svoje podgrađe u kojem se odvija onaj obični, svakodnevni život. Ulice pod Starim Barom prepune su restorana, suvenirnica, živopisnih radnji i ulične vreve. Ovdje je veoma živo i to ne samo tokom ljetnje sezone već preko cijele godine a posebno tokom zimskih festivalskih dana.

1. Ulaz u grad – kapija XIV–XVI v.
2. Carinarnica XV v.
3. Crkva Sv. Nikole XIII v.
4. Barutana – lapidarium XVIII v.
5. Citadela X–XIX v.
6. Akvadukt XVIII v.
7. Kapija XI–XIV v.
8. Crkva Sv. Jovana XX v.
9. Palata XV v.
10. Crkva Sv. Venerande XIV v.
11. Katedrala Sv. Đorda XI–XV v.
12. Crkva Sv. Katarine XIV v.
13. Sat kula XVIII v.
14. Hamam XVIII v.
15. Kneževa palata XV–XVI v.
16. Episkopska palata XV–XVI v.

3

KULTURNO-ISTORIJSKO NASLJEĐE

U benediktinskom manastiru Bogorodice Ratačke, najvjerovatnije, je napisan Barski rodoslov, srednjevjekovna hronika značajna za izučavanje rane istorije Slovena u ovom dijelu Balkana.

Od manastirskog kompleksa danas su ostale samo ruševine, ali su na Skadarskom jezeru rekonstruisani i oživljeni manastiri na ostrvima-goricama u kojima je u XV vijeku postojao prepisivački centar i značajno kulturno središte. O istorijskim previranjima na granici velikih car-

stava, koja se vjekovima pomjerala preko ove oblasti, svjedoče brojne tvrđave, od kojih su neke uređene i veoma atraktivne za posjetu. Brojni spomenici sakralne arhitekture, sve tri konfesije svjedoče o vjekovnom suživotu na ovom prostoru. U Zavičajnom muzeju, smještenom na samoj obali, u nekadašnjem dvorcu poslednje crnogorske vladarske dinastije Petrović, mogu se vidjeti zanimljivi artefakti koji svjedoče o istoriji Bara.

STARA MASLINA Stara maslina je najstarije stablo u Evropi, a spada među najstarije na svijetu - svjedok je više od 2 240 godina. Nalazi se u naselju koje se zove Mirovica, jer su se na tom mjestu tradicionalno mirili zavađeni. Za nju se vezuje i nekoliko legendi, a jedna je zasnovana na običaju da mладenci prije stupanja u brak moraju zasaditi maslinu. Od 1957. godine stavljena je pod zaštitu države kao spomenik prirode i jedna od prepoznatljivih tačaka grada, a danas je mjesto održavanja Susreta pod starom maslinom.

Dok grad Bar živi i diše tokom cijele godine u ritmu ekonomskog i saobraćajnog centra crnogorskog primorja, brojna turistička naselja na barskoj rivijeri uglavnom su aktivna tokom turističke sezone, od maja do oktobra. Upravo u njima je skoncertrisana barska ljetnja „sun & sea“ turistička ponuda. Barsko more je čisto, a plaže skoro sve različite po veličini, vrsti i boji pijeska.

Silazeći niz obalu ka jugistoku ređaju se turistički centri od kojih svaki ima svoje specifičnosti:

ČANJ sa svojom širokom šljunkovitom plažom, hotelima i odmaralištima pogoduje gostima željnim odmora u relaksirajućem okruženju.

SUTOMORE je poznato kupalište koje preferira mlađa populacija i koje, nakon dana provelenog na plaži nudi mogućnost uzbudljivog noćnog provoda. Nekoliko modernih hotela, starih i novih, smješteno je na najljepšim sutomorskim lokacijama. Između Sutomora i grada nalazi se niz manjih, skrovitih plaža za ljubitelje intimnije atmosfere.

U samom gradu, samo sportski tereni i glavna gradska promenada odvajaju plažu od centra grada - to ćete naći samo u Baru.

Na južnom dijelu barske obale prvo nailazite na **VELIKI PIJESAK** sa širokom pješčanom plažom i brojnim turističkim sadržajima u zaleđu, među kojima je i nekoliko novih, modernih hotela.

Slijede **UTJEHA** ili **VAL MASLINA**, manja uvala sa velikim maslinjakom u blizini i kamenitom plažom okrenutom ka jugozapadu.

5

TURISTIČKI SMJEŠTAJ

Barska ponuda turističkog smještaja je dobra kombinacija kvaliteta i cijena. Turistička ponuda u Baru je na veoma visokom nivou, naročito kada se posmatra iz ugla odnosa cijene i kvaliteta.

Za to nijesu razlog samo umjerenе cijene smještaja i servisa već i opšti komfor i udobnost koji odlikuju barsku turističku ponudu.

Zato je Bar idealna destinacija za racionalnog turistu koji želi objektivan kvalitet za svoj novac.

Naravno, to ne znači da se ne možete odlučiti i za najluksuznije opcije u novim savremenim hotelima i vilama ali isto tako možete da obezbijedite boravak u privatnom smještaju, iznenadjuće komforan i po povoljnim cijenama.

Nakon svega nekoliko minuta vožnje kroz tunel Sozina – koji je najkraća veza između dvije barske obale – stiže se u područje Crmnice.

Mediteransko plavetnilo biva zamijenjeno toplom, zelenom jezerskom idilom, a maslinjaci talasima jezerske trske. Crmnica je bogata vodom i poznati je poljoprivredni i vinarski region.

Brojna sela smještena po obodu crnicičkog polja kriju bogato kulturno nasljeđe – stare manastire, crkve, utvrđenja... Centar ove oblasti je Virpazar. U njemu se ukrštaju lokalni putevi kojima možete pješke, bicikлом ili automobilom – otpočeti otkrivanje ovog živopisnog kraja. Iz Virpazara se najlajkše otisnuti na jezero – turističkim

brodićem, čamcem ili kajakom. U Virpazaru možete pronaći sve neophodne servise i informacije za aktivnosti na jezeru i oko njega.

NACIONALNI PARK

Nacionalni park Skadarsko jezero je jedinstveni rezervat biodiverziteta. Ono je dom stotinama vrsta jezerske flore i faune, od kojih su mnoge endemske. Posmatranje jezerskih ptica, među kojima se izdvajaju zaštićene, rijetke i ugrožene vrste poput velikog kormorana i kudravog pelikana, je aktivnost privlači sve više posjetilaca i ljubitelja prirode.

Ponuda turističkog smještaja u ovoj oblasti je uglavnom apartmanska i u vidu seoskog turizma, uglavnom veoma kvalitetnog, uz pristupačne cijene. Otkrijte Skadarsko jezero iz perspektive ovdašnjih stanovnika, uživajte u jedinstvenoj gastronomskoj i posebno vinskoj ponudi – brojni lokalni restorani i vinarije staviće vas pred težak izbor.

Krajina je oblast koja se proteže od Crmnice jugoistočno do granice sa Albanijom. Odlikuje je kraški pejzaž i netaknuta priroda sjevernih obronaka Rumije. Sa uskog lokalnog puta koji prolazi kraj uspavanih ribarskih sela pruža se veličanstven pogled na jezero. Krajinska sela su smještena u plodnim dolinama pod planinom, i okružena šumama pitomog kestena.

Što god da pojedete u Baru, velika je vjerovatnoća da je uzgojeno lokalno – u neposrednom zaleđu grada, na obroncima Rumije ili u Crnici. Povoljna klima, plodno ze mljište i nepresušni izvori nude idealne uslove za poljoprivrednu proizvodnju koja je u velikoj mjeri organska.

Ovdašnji proizvodi su sinonim za kvalitet, a čuvena barska pijaca je njihova reprezentativna pozornica. Mediteransku kuhinju u njenom najboljem izdanju oplemenjuje i uticaj tradicionalne orientalne i kontinen-talne crnogorske kuhinje.

Zaista je teško pronaći raznovrsniju gastronomsku ponudu na tako ma-lom prostoru.

Dva proizvoda koja čine krunu barske poljoprivredne proizvodnje su barsko maslinovo ulje i crnicičko vino. Za njih se vežu brojne legende i o njima su ispjevane pjesme, jer su oni u srži ovdašnje tradicije i identiteta stanovnika Bara. Drevni barski maslinjaci sa hiljadugodišnjim stablima i kaskadni crnicički vinogradi su prepoznatljive karakteristike barskog pejzaža.

8

REKREATIVNE AKTIVNOSTI

Bar je veoma privlačan i kao sportska destinacija. U samom centru grada, u neposrednoj blizini obale postoje različiti sadržaji pogodni kako za profesionalne sportiste tako i za rekreativce.

Za one turiste željne aktivnog odmora u ponudi su i brojne mogućnosti kako na jezerskoj tako i na morskoj obali, od adrenalinskih do skroz relaksirajućih, poput doživljaja jezera iz kajaka. Planinsko zaleđe ispresjecano je atraktivnim planinarskim, pješačkim i biciklističkim stazama. U novije vrijeme u ponudi je i kanjoning.

Za one koji žele samo relaksirajuću šetnju kroz živopisni pejzaž Crnici-

ko polje i okolina Starog Bara nude brojne zanimljive rute.

Raznovrsnost sadržaja i njegova primjerenost svakoj starosnoj dobi i nivou fizičke spremnosti izdvajaju Bar od sličnih destinacija.

Kad se tome dodaju veoma pogodni uslovi za kombinovanje rekreativnih sa kulturnim i gastronomskim sadržajima, aktivni odmor u Baru se pretvara upravo u onu vrstu avanture kojoj teži iskusni posjetilac koji umije da cijeni raznovrsnost i kvalitet.

Na panoramskoj ruti koja obuhvata skoro cijelu opštinu smjenjuju se stari maslinjaci, jezerski pejzaži, živopisna sela i panoramski pogledi na zaliv – ovaj cijelodnevni izlet omogućava upoznavanje sa cijekupnim podnebjjem.

Ponuda kulturnih sadržaja Bara, iako najveća tokom turističke sezone, raznolika je tokom cijele godine i za razliku od isključivo turističkih centara, nije usmjerena samo na posjetioce već i na brojnu lokalnu publiku.

Među festivalskim dešavanjima je najpoznatiji „Barski ljetopis“, sa tradicijom od preko tri decenije, koji objedinjuje programe iz oblasti književnosti, pozorišne, likovne i muzičke umjetnosti, među kojim

ma će svako pronaći nešto po svom ukusu. U kasnu jesen i početkom zime održavaju se tri poznate manifestacije na kojima se slave lokalni proizvodi. Festivali posvećeni maslinama u Starom Baru, kestenima u Ostrosu i vinu i ukljevi u Virpazaru predstavljaju idealne povode za posjetu Baru u ovom periodu. Oni nude, pored dobre zabave i mogućnosti degustacije lokalnih proizvoda, i susret sa etnografskim i tradicionalnim nasljeđem Bara.

MANIFESTACIJE

1. maj, INTERNACIONALNI ATLETSKI MITING, Bar
maj i septembar, MOTORIJADA - Sutomore

jun - IGRE BEZ GRANICA, Bar

jul - avgust BARSKI LJETOPIS, Bar - festival

jul - avgust - LJETO SA ZVIJEZDAMA, Bar

14. avgust VEĆE ŠUŠANJA , Šušanj

avgust, SPIČANSKO VEĆE, Sutomore

avgust, NOĆ VELIKOG PIJESKA, Dobra Voda

septembar, FESTIVAL GROŽĐA, Virpazar

novembar - MASLINIJADA, Stari Bar

novembar KOŠTANIJADA, Ostros

novembar, SUSRETI POD STAROM MASLINOM, Mirovica

decembar FESTIVAL VINA I UKLJEVE - Virpazar

10 DUHOVNOST

Za one koji svoj turistički boravak žele da upotpune duhovnim sadržajima, ali i za one čiji je to osnovni cilj Bar je veoma zanimljiv.

Nekoliko važnih duhovnih centara sve tri dominantne konfesije nalazi se na području Bara.

Novi pravoslavni hram Svetog Jovana Vladimira, sa svojim zlatnim kupolama dominira gradskim pejzažom. To je jedan od najvećih pravoslavnih hramova u regionu i centar pravoslavne duhovnosti na crnogorskom primorju. Manastir Ribnjak sa svoje tri crkve, smješten je u živopisnom pejsažu na svega nekoliko kilometara od centra grada.

U podnožju Starog Bara nalazi se novoizgrađena džamija Selimija u okviru koje funkcioniše Islamski centar.

Konkatedrala Svetog Petra, sa dva vitka zvonika markira centar grada sa jugoistoka. To je katedralna crkva katoličkog stanovništva ove oblasti. U Baru se nalazi i sjedište Barske nadbiskupije, osnovane još u 11 vijeku.

TURISTIČKE AGENCIJE

BAR

Montenegro Lines

www.montenegroutines.net
+382 (0)30 312 366

Putnik Gold

putnikgold@t-com.me
+382 (0)30 311 588

Parus

www.parus-tours.com
+382 (0)30 318 431

Ave Tours

www.avetours.com
+382 (0)69 411 332

Sladja

agencija.sladja@t-com.me
+382 (0)30 550 622

Riva Travel

rivatravel.me
+382 (0)69 035 079

Aerotours

www.aerotours.me
+382 (0)30 302 972

Relstone

jovana.knezevic@rel-ton.com
+382 (0)67 261 607

Plustours

plustoursbar@gmail.com
+382 (0)67 213 104

Uniqtours Travel

transpul@t-com.me
+382 (0)69 031 477
+382 (0)67 258 656

Allegro Montenegro

www.allegro-montenegro.com
+382 (0)30 315 666

Luna Travel International

www.lunatravel.me
+382 (0)69 023 744

Next Travel

www.next-travel.me
+382 (0)69 039 200

Connectours

www.conectouts.me
+382 (0)69 380 622
+382 (0)30 201 080

Adria Raisen

adriaraisen@gmail.com
www.adriaraisen.me
www.adriaraisen.com
+382-69-407-970

Direct booker Bar

pavle_babovic@live.com
+382 068 444 445

SUTOMORE

Klik-tour & Ivanco Travel

www.klik-tour.com
+382 (0)67 307 100
+382 (0)67 316 249

Jadran Tours

jadranmne@t-com.me
+382 (0)69 320 911

VIRPAZAR

Outdoor&More

www.outdoorandmore.me
+382 (0)67 683 208

Izdavač: Turistička organizacija Bar

Za izdavača: Emil Kukalj

Urednik: Lazar Pejović

Lektor: Mirjana Dabović Pejović

Fotografije: Duško Miljanić i Lazar Pejović

Grafički dizajn: Adela Zejnilović

Štampa: Golbi DOO, Podgorica

Tiraž: 2000

Bar, septembar 2019.

CIP - Каталогизација у публикацији

Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9542-3-9

COBISS.CG-ID 39141136

TURISTIČKA ORGANIZACIJA BAR

Vladimira Rolovića 10, 85000 Bar, Montenegro

Tel: +382 30 311 633

E-mail: tobar@t-com.me; info@bar.travel

Facebook: [bar.travel](#)

Instagram: [bar.travel](#)

Twitter: [travel_bar](#)

www.bar.travel

ISBN 978-9940-9542-3-5

9 789940 954239 >